

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Főmunkatárs:	Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Egész évre	8 kor.	BERECZ GYULA	BÁNEI JÁNOS	Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.
Fél évre	4 >	Kiadóhivatal: a turóc-zst.-mártoni „Magyar Nyomda”.		
Negyed évre	2 >	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségbe, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatatra címezve Turóc-Zst.-Mártonba küldendők.		

A Felvidék anyagi érdekei.

Sokan vagyunk még, akik ismerik Felső-Magyarország kulturális s anyagi elmaradottságát a magyar alkotmány visszaállítását megelőzőt időkben. A felvidéki lakosság a'kor valóságos troglodita életet élt, hiszen akkoriban itt az észak-nyugati részén csak Losoncztól vezetett vasut az ország szívébe, ahová hosszadalmas s keserves négy-öt napi utazás fáradsálmái után érkezett meg, úgy szintén Pozsonyba is az, akikt érdeke odaszólyt. A mai nemzedéknek jóformán fogalma sem lehet arról a kova- s' taplókorokról, melyben itt szünylödünk.

Aki már most a régi állapotokat egybeveti a jelen viszonyokkal és összehasonlítja a Felvidék egykori elhagyatottságát a mostani kulturális, gazdasági, ipari, kereskedelmi és forgalmi haladásunkkal: az bizonyára befogja vallani, hogy a javulás nagyjában s egészében szinte óriásinak minősíthető.

De konstatálnia kell azt is, hogy ez a kedvező fordulat ma sem akad meg, ellenkezőleg egyre terjed közművelődésünk s közgazdaságunk minden ágában.

A »Felvidéki Híradó«, kivált az utóbbi időben következetes szószólója vala úgy a szellemi s társadalmi, mint összes közgazdasági haladásunknak. A kopár vidékek befásításáról s az utaknak fákkal való szegélyezéséről, továbbá az utak kövezéséről s jó karban tartásáról, nemkülönben a kivándorlásról, a méhészetéről, a házi-iparról és más a kis gazdát, a föld népet, valamint a kis ipart vajmi közel érintő kérdésekről vajmi aktuális tájékoztatást nyújtott. Egyéb közleményeiben, valamint rövidebb idevágó jelentéseiben mindenképpen igyekezett fölívni a közügyemet a Felvidék anyagi szükségleteire s azok lehető kielégítésére. Sikere is volt. Ez újabb kezességet nyújt arra, hogy kulturális s társadalmi nagy földadatai kivül buzgón elfogja mozdítani a Felvidék anyagi érdekeinek istápolását is.

Nagy meglepéssel jelenthetjük ezuttal, hogy az illető körök újabb előhaladást biztosítottak a Felvidéknek a gazdasági élet egyik nevezetes ágában. Mint ugyanis teljesen megbízható forrásból értesülünk, a mi felvidéki vezérérőfaink buzgókodására a magyar kormány háromszáz darab pinzgau és borzderes szarvasmarha apaállatot vásároltatott Tirolban és Vorarlbergben, amelyeket Turóc, Árva, Liptó, Zólyom, továbbá Bereg, Ung s Mármaros vármegyékben fog szétosztani. Ebben az esztendőben az itthon vásárolt tenyész-apaállatokkal együtt már három ezer darabot vásároltatott a földművelési miniszter mintegy hárshat millió korona vétel-áron; ezeket az országban köztényésztési czélokra kedvezményes áron már szét is osztottat a községeknek.

Alapos kijátásunk van tehát arra, hogy marhatenyésztésünk örvendetes lendületet vesz, kivált, ha arra fordítanak gondot, hogy a hegyes s rejtettebb vidékeken a satnya marha-állomány nemesítését következetes rendszerességgel és a községek teljes felelősege mellett vigyék keresztül, amihéz első sorban szükséges az, hogy a kis-gazda közönységet kellő módon világosítsák föl az odaváló közegek annak mérhetetlen nagy előnyeiről. A Felvidéken ugyis nagyobbára mostoha a földműves gazdálkodás, főképpen a már majdnem mértani idomokká összezsugorodott kis parcellákon, ellenben a legelő bővében van és némi rendszeres gondoskodással még nagyobb kiterjedésben s jobb minőségben biztosítható. Itt tehát az állattenyésztés fejlesztése népünk jólétének lényeges létfontléte és biztos tényezője.

Nagy baj azonban az, hogy ez a mi jó felvidéki népünk nem abban keresi megelhelésének s vagyonosodásának eszközeit, amit az Isten neki itt a magyar hazában nyújtott és a miben ott a vezérlő körök támogatják, ha nem ahelyett kényelmesebbnek találja a kivándorlást Amerikába s az ottani rab-munka után járó hetibér bezsebelését. Csodálatos, hogy ez a nép, mely családi tűzhelyénél any-

nyira őrzi a régi pátriarkális állapotokat, oly könnyedén ráadta magát a nomád életre, hollott az alföldi kis gazdánál a föld szeretete szintén tulságba megy. Ugyan így áll a dolog a marhatenyésztéssel. Valamikor a felvidéki paraszt könnyvet ontott, ha saját nevelésű marháját eladta, most már nem is akar vesződni a fölnevelésével, hanem eladja a borjút két hetes korában. A felvidéki nép ugyanis jórészt elvesztette azt a szivós kitartást, azt az önálló számítást a körültekintő szorgosságot, mely a földművelés s marhatenyésztés sikeréhez s a kis gazda boldogulásához elengedhetetlen feltételt képez. Mert hát a mi népünk most mindenképpen a késpénzjelt hajszojja és nem akar túrelmesen fáradni az okserű és fokozatos gyarapodás biztosításán.

A Felvidék közgazdasági képének az előlapját és a hát-lapját: igyekezünk a főnebbi vizálatban megrajzolni, hogy népünk anyagi érdekeinek előmozdításán tőlünk telhetőleg közremunkáljunk.

Bemutattuk azt az álgondolt, tervszerű s következetes tevékenységet, melyet a felvidéki irányadó körök közbenjárására a magyar kormány az anyagi érdekek fejlesztésében tanúsít, amint kulturális érdekeinket is teljes mértékben ápolja. Másfelől azonban rá kellett mutatnunk emez üdvös munkálkodás akadályaira is.

A felvidéki társadalom földadata léssen, hogy ez akadályokat lehetőleg elhárítsa az utból a nép fölvilágosításával és különösen a jó példával.

E nélkül a Felvidék anyagi érdekeinek előmozdítása és további haladásának gyors s alapos biztosítása merőben lehetetlennek bizonyul, és kárba vesztett fáradság s kibóthott pénz volna, a mit a kormány a Felvidék fölvirágoztatására fordít.

Cs. F.

Nagy fondorlat (intriga) a címze annak a vezér-czikelyeknek, melylyel a tót túllök helybeli lapjának május hó 30-diki száma bamaulatba ejti a világnak azt a részét, mely elolvassa ezt a bakaátvont szitkozódást. Az utza porából szedett káromlásokkal illeti ugyanis egész Nyugat-Európát, annak társadalmát, összes sajtóját, íróit, po-

A „FELVIDÉKI HIRADÓ“ TÁRCZÁJA.

Egyedül.

Ha a lelkemre mint sűrű kód a tájra
Bánat ereszkedik,
Sivár életemnek minden bújja, gyásza,
Reám nehezedik . . .
Úgy várlak, úgy hívlak!
S imádságtól, hogy megkönnyebüljek,
Magam elé oltárnak állítalak.

Ha a jövendőnek titkos tengerébe
Révedezve nézek,
Szürtek közt hánykódó gyöngye csolnakomra
Rátörnek a vészek . . .
Úgy várlak, úgy hívlak!
S a veszélyből, hogy révbe vezérelj,
Magam elé csillagnak állítalak.

Ős ha néha-néha jobbra fordult sorsom
Örülnöm is enged
Ha szent világozság gyullad a szívemben,
S bánatom felenged . . .
Úgy várlak, úgy hívlak!
Átölellek örömtől reszketve,
Magam elé vigasznaak állítalak.

De ha azt érzem, hogy ez a vigasz is csak
Eltűnt csafla álom,
Oltárnak, csillagnak, csak emléke van már,
Hogy örökre fájjon . . .
Nem várlak, nem hívlak —
Kis szobában fájó szerellemmel,
Omló könnyvel, egyedül sirtalak.

Herczegh Jenő.

Körmöczbánya.

(Egy kis tájékoztató Körmöczbánya svidekéről nyaralók számára.)

— A »Felvidéki Híradó« eredeti tárczája. —
(Folytatása.)

3. Mária-imaház.

A főtér déli oldalán, a 8. számú ház van így elnevezve. Nevét, Mária, magyar királynéről, úgy látszik, Nagy Lajos leányától vette. Mária királynő Körmöczön is volt (igen, hogy a másik is) s a banyákat tekintette meg. Az a ház, amelyben lakott, a »Mária-ház.« E háznak a legértékesebb része, a földszinten levő »Mária-szoba,« melynek renaissance modorú famennyezete, gyönyörű. Másik, igen érdekes tartozéka e háznak, az emeletre vezet, lépcsőt elzáró vasrács, Anjou lihomokkal és Zsigmond király német birodalmi sasával. Voltak itt értékes gotikus ajtók is, becses intarsziakkal, de ezek eltűntek.

E ház, jelenleg a Földvidéki Magyar Közűvelődési Egyesületé. A piacon, valamikor II. Lajos özvegyének, Marianak is volt háza (1527—1549). Volt a Fuggereknek is, mely most a Ferenczrendiek háza-

nak egyik részét alkotja. A Főtér keleti oldalán vannak hazak, melyeknek még baltájásaiuk érdekesek.

4. A vártemplom.*)

A Főtér északkeleti oldalán, erősítve, kettős köfallal, nyilazásra is berendezett bástya-tornyokkal körülvéve fekszik az 59 méter magas, körölyfóval s rézsísakos tornyú, két hajós, csúcsíves modorban épített vártemplom. Az oklevelekből, 1393-ban van róla szó, 1560-ban légegett, mely alkalommal, a sekrestyéből nyíló helyiségben, részben elhelyezett léveletárból is, sok oda veszett. Idők folytán, sok atalakításon, kibóvítésen esett keresztül, mely körülmeny azután, a templom csúcsíves jellegét megváltoztatta. Különösen, a romanstil nyomai vehetők észre.**)

A templom, a Szent Szűzről volt elnevezve, ma azonban, a város védő szentjéről, Szent Katalinról. Soka volt használaton kívül s csak akkor használtak, mikor a főtéri Sz. Katalin templom, a talaj sűppedése miatt, 1880-ban le kellett hordani. E léven azonban teljesen hanyagolva, a város, 1880—1886-ig, Storno Ferencz, műépítész által, helyreállította. A helyreállítás 204.000 koronába került. Jelenleg, a gotika elemei, tisztán láthatók. A templomnak déli homlokzata a legerdekesebb. Meretei, ornamentikája, zárókőve, kettős keresztrel ellátott vestibulum a gyönyörü. Belsőjeiben kiemelendők: a szőszék, melyet egy korinthis oszlop támaszt alá; mellette egy imádkozó

*) Bővebb felvilágosítást Kriskó Pálnak, a város levéltárosának, A »vártemplom« című tanulmánya nyújt.

**)

Mind a két közlemény megérkezett. Az egyiket felhasználom... Mind a két közlemény megérkezett. Az egyiket felhasználom... Mind a két közlemény megérkezett. Az egyiket felhasználom...

Nyári menetrend a magyar kir. államvasutakon.

Table with columns for Budapest-T. Szt-Márton and T. Szt-Márton-Budapest, listing train numbers, departure times, and arrival times.

Budapest-Zsolna Zsolna-Budapest: Gyv. i. reggel 7:30, ér. d. u. 1:58... Budapest-Zsolna Zsolna-Budapest: Gyv. i. reggel 7:30, ér. d. u. 1:58...

A cs. k. szab. Kassa-Oderbergi vasut nyári menetrendje: Kassa-Rutka Rutka-Kassa: Gyv. i. d. u. 4:00, ér. éjjel 11:20... A cs. k. szab. Kassa-Oderbergi vasut nyári menetrendje: Kassa-Rutka Rutka-Kassa: Gyv. i. d. u. 4:00, ér. éjjel 11:20...

Zsolna-Rajeczfürdő Rajeczfürdő-Zsolna: Gyv. i. d. e. 9:00, ér. d. e. 9:57... Zsolna-Rajeczfürdő Rajeczfürdő-Zsolna: Gyv. i. d. e. 9:00, ér. d. e. 9:57...

Kralován-Arvavárja: Arvavárja-Kralován: Gyv. i. d. e. 11:40, ér. d. u. 1:10... Kralován-Arvavárja: Arvavárja-Kralován: Gyv. i. d. e. 11:40, ér. d. u. 1:10...

Május 26-tól, szept. 16-ig minden vasár- és ünnepnapon közl.: Szv. i. d. u. 1:18, ér. d. u. 2:05... Május 26-tól, szept. 16-ig minden vasár- és ünnepnapon közl.: Szv. i. d. u. 1:18, ér. d. u. 2:05...

az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések... az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések...

b) hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-czik 16. és 18. §§-nak esetében — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is... b) hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-czik 16. és 18. §§-nak esetében — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is...

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogaikat bármely irányban sértné vélik... 3. hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogaikat bármely irányban sértné vélik...

Egyuttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a hiteltelős bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is esotaltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik... Egyuttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a hiteltelős bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is esotaltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik...

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság, Turóc-Szt-Mártonban, 1901. évi május hó 2-án. Medzhiradzsky kir. albró.

1078. tk. sz. 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt-mártoni kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstárnak Velits Adolf s érdektársai elleni végrehajtási ügyében Bella községen fekvő: A) a bellai 509. sz. telekjében A. + 4-6 sor., 110 1/2 1106/b/2 hr. sz. a. felvett s Velits Adolf nevére irt jószágtekere 110 K kikáltási ár mellett, B) a bellai 393. sz. tkjkyben A. I. 1-2. sor., 1128. 1147. hr. sz. a. felvett s Velits szül. Loner Johanna nevére irt ingatlanokra 178 K 20 f kikáltási ár mellett, — és C) a bellai 486. sz. tkjben A. + 1 sor., 1142. hr. sz. a. felvett s B. 1. tétel szerint 2/3 részben Velits sz. Loner Johanna nevére irt jószágtekere 882 K 20 f kikáltási ár mellett a visszárverést elrendelte és hogy ezen jószágtekere az 1901. évi június hó 17-ik napján d. e. 10 órakor Bella községen a községházánál megartandó nyilvános árverésen a megárlapított kikáltási áron alól is el fog adatni. Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikáltási áranak 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni vagy pedig a bánatpénznek, a bíróságnál lett előlegese elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltató. Kir. Jbíróság mint tkv. hatóság. Turóc-Szt-Mártonban, 1901. április hó 28-án Medzhiradzsky kir. albró.

338-1901. szám. Az alább megnevezett, államilag kezelt erdők birtokosainak a folyó évben esedékes vágástértletlein, nyilvános szóbeli árveréssel egybekötött zárt írásbeli ajánlatu versenytárgyalás útján a következő famennyiség kerül értékesítés alá: 1. Mosóczen 79 db. rudfa, 1098 db. fenyőfátörzs 956 m³, 6691-70 kor. tőértékben 470 " 3816- " " 38 " 194- " " 2. Prjékopán 314 " " " 207 " 1120-40 " " 3. Nedozoron 28 db. rudfa, 101 " " " 1785 " 13821-40 " " 4. Dubován 131 " " 483 " " 5. Szklenón 42 " " 1172 " " összesen 281 db. rudfa, 3168 db. fenyőfátörzs 3456 m³, 25643-50 kor. tőértékben

Az árverés f. é. június hó 10-én d. e. 9 órakor Turóc-Szt-Mártonban az alóliért erdőgazdónkságnak a magyarországi tót közm. egyesület bérházában lévő hivatalos helyiségben fog megtartatni, melyhez az árverezni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy zárt írásbeli ajánlataikat, melyekhez a becsár 10%-a óvadékképp készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban esatolandó, az árverés megkezdése előtt alóliért kezéhez annál bizonyosabban nyújtsák be, mert a később érkezett ajánlatok, valamint a pót- és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A zárt írásbeli ajánlatok ivenként 1 koronás bélyeggel láttandó el, s bennök a felajánlott vételár számmal és betűkkel irandó ki. A vevő köteles ajánlatában nevét, lakohelyét, utolsó postáját olvashatóan megjelölni s azt is kijelenteni, hogy az árverési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti. Az árverési feltételek az alóliért erdőgazdónkságnál megtekinthetők. Turóc-Szt-Mártonban, 1901. május hó 25-én.

Erdődi, m. kir. főierléz.

Hirdetmény.

Ó cs. és apostoli királyi Felsőlegének legfelső elhatározása folytán ezenel megindítatik

a XXII-ik m. k. államsorsjáték

rendezése. Az ezen sorsjáték után remélhető liszta jövedelem közhásznu és jötekönyvekre fog fordítottatni. Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyemérényi az alább kövözékő jötekvér szerint 365,000 koronára rugnak, és pedig:

Table with columns for lottery prizes: 1 főnyeremény 160,000 kor., 10 nyemérény a 1,000 kor., 1 " 50,000 " 20 " 500 "...

A húzás visszavárlatlanul 1901. évi június hó 25-én Budapesten történi.

Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Csepelrakpart, Vámpalota), a mely hatósághoz a megrendelt sorsjegyek ára postautalvánnyal előre beküldendő, továbbá: valamennyi posta, adó-, vám- és söhivatálnál, az összes vasúti állomásokon s a legköbbi dohány-tözsében és vállalatüzletekben.

Budapesten, 1901. évi január hó 2-án.

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

The Premier Cycle Co. Ltd. advertisement featuring a bicycle illustration and text: The Premier Cycle Co. Ltd. Coventry (Anglia).

Fischer A. és Fia advertisement: Fischer A. és Fia vaskereskedése Turóc-Szent-Márton. Represented by: Képviselő: Fischer A. és Fia.

Horgony-Pain-Expeller advertisement: A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp. egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzöslés alkalmatának közvényről, csúsznál és megküleséknél.

"LA FLEUR" szivarkapapír advertisement: A "LA FLEUR" szivarkapapír... kiváló gyártmány. Ezen szivarkapapír a legfinomabb anyagból készült, gyártásánál mindama vegyi szerek, a melyek az egészségre, főképen a légzési szervekre káros hatással lehetnek, mellőzötnék. A Jacobi Monopol "La Fleur" szivarkapapír a torkot ki nem szárltásán kiválóan azoknak ajánlíható a legmelegebben, a kik sokat dohányoznak. — Kapható: Wix Miksinál T.-Szt.-Mártonban.

"GERMANIA"-KERÉKPÁROK advertisement: A híres "GERMANIA"-KERÉKPÁROK... jutányos árak és kellemes fizetési feltételek mellett kaphatók FISCHER LAJOS vaskereskedésében Turóc-Szt-Mártonban.

Hirdetmény. Laszkár közsé volt urbércsi részére közösen kiadott legelő-illetéségnek egyenként való felosztása folytán a laszkári telekkönyv részben átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogaiknak bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikben szabályozott eljárást a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével foganatosították. Ez azzal a felhívással tötétki közzé: 1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-i alapján, ideértve a §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, — valamint

LE DELICE szivarkapapír advertisement: LE DELICE szivarkapapír és az abból előállított hasonnevű szivarkahüvely. az eddig forgalomban lévő gyártmányok legkiválóbbjika. Kapható: Moskóczi Ferencznél üzletben Turóc-Szt-Mártonban.